

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער

לכל שוחרי לימוד התנ"ך, ברכת שלום!

מינהל חברה ונוער במשרד החינוך מופקד מטעם המשרד על עריכת חידוני התנ"ך לנוער במדינת ישראל. מינהל חברה ונוער רואה לו לכבוד למלא שליחות חינוכית נעלה זו, שעיקרה יצירת יחס של אהבה אל ספר הספרים בלב בני הנעורים בשיטת "ואהיה שעשועים יום יום".

לצד הלימוד הפורמלי, השיטתי והמחייב של התנ"ך, מהווה החידון גורם מדרבן לקניית בקיאות וידע מקיפים מתוך שמחה והנאה.

החידון מעלה את יוקרת התנ"ך בעיני תלמידי בתי הספר העל-יסודיים בכך שהוא מעניק לזוכים בו כבוד ויקר, הערכת הורים, מורים וחברים.

בזכות מסירותם והתלהבותם של אנשי מינהל חברה ונוער במשרד הראשי ובמשרדים המחוזיים, הצלחנו לשתף בחידון תלמידים רבים מכל סוגי בתי הספר. אנו בעיצומו של תהליך החזרת עטרה ליושנה בכל מה שנוגע להתעניינות בספר התנ"ך ושקידה על לימודו.

עם סגל העוסקים בארגון החידונים נמנים חתני תנ"ך צעירים ופעילי נח"ת – נוער חובב תנ"ך, שנותנים תנופה רבה להצלחת החידונים. במיוחד ראוי לציין את הרוח הרעננה והצעירה הניכרת בחיבור השאלות, בתוכן, בניסוחן ובהצגתן במהלך החידונים הפומביים.

ב ב ר כ ה,

יוסי לוי

מנהל מינהל חברה ונוער

החידון המחוזי תשע"א

תקנון החידון וסדריו

שלבי החידון

- א. מבחן מיון בכתב.
- ב. חידון פומבי.

א. מבחן המיון בכתב

1. המבחן מתקיים במועד שייקבע לפני החידון הפומבי.
2. במבחן מוקדם זה ניתן לצבור עד 50 נקודות.
3. משתתפים בו חתני/כלות בתי הספר וסגניהם.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון זה שלושה שלבים.
2. משתתפים בו 16-18 הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון.
3. הנבחנים גוררים איתם את הנקודות שצברו במבחן המיון.
4. שלב א': בשלב זה יוצגו סרטונים. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות לשלושה-ארבעה מתמודדים. לכל מתמודד תוצג שאלה אחת בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד ב-8 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותו ב-16 נקודות. עם סיום מחזור שאלות זה, ירדו כל המתמודדים מהבמה.
5. שלב ב': משחק מחשב. בשלב זה ישתתפו שבעה-שמונה מתמודדים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. בפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 12 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים שייחשף רק לאחר שהמשבצת נבחרה.
6. המתמודד יבחר באקראי משבצת, וישיב על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל ארבע השאלות יזכו ב-20 נקודות.
7. בתום שלב זה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו ארבעה-חמישה מתמודדים שזכו בניקוד הגבוה ביותר.
8. שלב ג': שלב השאלה הזהה. בשלב זה יישאלו המתמודדים 7 שאלות זהות בכתב. כל מתמודד יקבל טוש ולוח מחיק.
9. המנחה יקריא את השאלה בקול. המתמודדים יכתבו את תשובתם על הלוח המחיק, ויציגו אותה בפני השופטים. למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל שבע השאלות יזכו ב-14 נקודות.

01. שני המתמודדים שיזכו בניקוד הגבוה ביותר, יוכרזו כחתן/ כלת המחוז וסגן/ סגנית המחוז בהתאמה ויעלו לשלב הארצי.
11. במידה ויותר משני מתמודדים ישיגו ניקוד זהה, יציג המנחה שאלות בעל-פה למתמודדים עד שתושג הכרעה.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

1. הנבחנים ישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ושם בית הספר שהוא לומד בו.
2. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. כל נבחן יקבל את שאלתו בכתב לפני הצגתה הפומבית בקול ויענה מיד עם הצגתה. השאלות תימסרנה לנבחנים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלו תירשמנה בטופס השיפוט, ליד שמו.
5. ענה הנבחן תשובה חלקית, ייועץ היושב ראש בחבריו השופטים, ויכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלו תירשמנה בטופס השיפוט, ליד שמו.
6. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
5. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת המחוז והסגנים.
6. חבר השופטים דן בין שלב לשלב בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד.
7. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא את השאלות.
5. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. מכריז את שמות החתן/הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ותוענקנה להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. שלושת הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן/כלת התנ"ך המחוזי/ת וסגניו/ה. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן השני לסגן הראשון וממנו לחתן/כלה. במקרה של ניקוד זהה יוכרז על יותר מחתן/כלה אחד/אחת.
3. בכל מקרה לא יעלו לחידון הארצי יותר משלושה זוכים. במקרה של ניקוד זהה למקום השלישי והרביעי, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות עד להכרעה ביניהם.
4. לכל אחד מהזוכים תוענק התעודה המתאימה ופרסים.
5. שלושת הזוכים ייצגו את המחוז בחידון התנ"ך הארצי.

חידון התנ"ך המחוזי לבתי ספר ממלכתיים דתיים תשע"א

החידון המוקדם

שם הנבחן: _____

משך הבחינה: 45 דק'

החומר לחידון התנ"ך המחוזי

בראשית: כל הספר; **שמות:** פרקים א-כד, לא-לד; **במדבר:** פרקים יז-כ, כה, כז, לב; **יהושע:** פרקים א-יא, יד, יז-יח, כב-כד; **שופטים:** כל הספר; **שמואל א:** כל הספר; **שמואל ב:** כל הספר; **מלכים א:** כל הספר; **מלכים ב:** כל הספר; **ישעיה:** פרקים א-ב, ח-יב, מ-מה, מט-נו; **ירמיה:** פרקים א-ב, כו-מג; **עמוס:** כל הספר; **משלי:** פרקים י-כא; **עזרא:** פרקים א, ג, ז, ט, י; **נחמיה:** פרקים א-ה, ח-יג

שאלה מס' 1

"הַקְשִׁיבוּ אֵלַי עַמִּי וְלֹאֲוֹמֵי אֵלֵי הָאֲזִינוּ כִּי תוֹרָה מֵאֵתִי תֵצֵא וּמִשְׁפָּטֵי לְאוֹר עַמִּים אֲרָגִיעַ"

מי אמר?

- א. שלמה
- ב. ירמיהו
- ג. עמוס
- ד. ישעיהו

שאלה מס' 2

"וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת עֵינָיָהּ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא אֶת הַחֲמַת מַיִם וַתִּשָּׂק אֶת..."

על מי נאמר?

- א. על הגר
- ב. על רבקה
- ג. על רחל
- ד. על יעל

שאלה מס' 3

"בַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גִּרְתָּהּ בָּהּ"

מי אמר?

- א. דוד
- ב. יהונתן
- ג. יתרו
- ד. אבימלך

שאלה מס' 4

"... וישבע את שרי הכהנים הלזים וכל ישראל לעשות כדבר הזה"

על מי נאמר?

- א. על יהוידע הכהן
- ב. על זרובבל בן שאלתיאל
- ג. על עזרא
- ד. על נחמיה

שאלה מס' 5

"ואתם אספו יין וקניץ ושמן ושמו בכליכם ושובו בעריכם אשר תפשותם"

מי אמר?

- א. נחמיה
- ב. גדליה
- ג. יהוא
- ד. יואב

שאלה מס' 6

"כי לא יעשה ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים"

מי אמר?

- א. עמוס
- ב. ירמיהו
- ג. נתן
- ד. עלי

שאלה מס' 7

השלם את הפסוק:

"יש בוטה כמדקרות חרב"

- א. אטם שפתינו נבון
- ב. וטהרים אמרי נעים
- ג. וכלי יקר שפתי דעת
- ד. ולשון חכמים מרפא

שאלה מס' 8

מי השיב למלך ישראל מאה אֶלֶף פְּרִים ומאה אֶלֶף אֵילִים צֶמֶר?

- א. נבל הכרמלי
- ב. חזאל מלך ארם
- ג. מישע מלך מואב
- ד. חירם מלך צור

שאלה מס' 9

”וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ וַיְלִינוּ וַיִּקְוּמוּ בְּבֹקֶר”

על מי נאמר?

- א. על עבד אברהם ואנשיו
- ב. על אבנר ואנשיו
- ג. על אבימלך ואנשיו
- ד. על בלעם ושרי מואב

שאלה מס' 10

”תִּפְּל נָא תַּחֲנוּתֵנוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בְּעַדֵּנוּ אֵל ה' אֱלֹהֶיךָ בְּעַד כָּל הַשְּׂאִרִית הַזֹּאת”

למי נאמר?

- א. לישעיהו
- ב. לאלישע
- ג. לירמיהו
- ד. לעזרא

שאלה מס' 11

”הָאִישׁ אֲשֶׁר יִמְלֹט מִן הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא עַל יְדֵיכֶם נִפְשׁוֹ תַּחַת נִפְשׁוֹ”

מי אמר?

- א. אבשלום
- ב. אבימלך
- ג. גדעון
- ד. יהוא

שאלה מס' 12

"אל תירא מפניהם כי מחר כעת היא את אנכי נתן את כלם חללים לפני ישראל את סוסייהם תעקר ואת מרכבתיהם תשרף באש"
למי נאמר?

- א. לדוד
- ב. ליהושע
- ג. לאחאב
- ד. לברק בן אבינועם

שאלה מס' 13

"ויקחני ה' מאחרי הצאן ויאמר אלי ה' לך הנבא אל עמי ישראל"
מי אמר?

- א. משה
- ב. עמוס
- ג. אחיה השילוני
- ד. אלישע

שאלה מס' 14

השלם את הפסוק:

"שכל טוב יתן חן"

- א. ונעוה לב יהיה לבוז"
- ב. ודרך בגדים איתן"
- ג. ותקנות רשעים תאבד"
- ד. ולשון תהפכות תפכרת"

שאלה מס' 15

"כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיך ויכחו בין שנינו"
מי אמר?

- א. יעקב
- ב. עכן
- ג. יואב
- ד. הנער הלוי

שאלה מס' 16

"וַיִּפֶן פָּרְעֹה וַיָּבֵא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת"

הפסוק הזה נזכר בהקשר של מכת:

- א. ערוב.
- ב. צפרדע.
- ג. דם.
- ד. שחין.

שאלה מס' 17

"וַיִּהְיֶה הָאָרֶץ הַהוּא טוֹב שָׁם הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֵּׁהִם"

על איזו ארץ מדובר?

- א. כוש
- ב. חוילה
- ג. אופיר
- ד. אשור

שאלה מס' 18

"וַיִּקַּח אֶת צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֵהוּ וּבְכָלִי הַבָּקָר בְּשֵׁלֶם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לְעַם וַיֹּאכְלוּ..."

על מי נאמר?

- א. על שאול
- ב. על אלישע
- ג. על האיש הלוי
- ד. על גדעון

שאלה מס' 19

"הַבּוֹנֵה בְּשָׂמִים מַעֲלוֹתָיו וְאַגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה הַקְּרָא לְמִי הֵיִם וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ"

מי אמר?

- א. ישעיהו
- ב. ירמיהו
- ג. עמוס
- ד. דוד

שאלה מס' 20

”בן שְׁמֹנֶה עָשָׂרָה שָׁנָה ... בְּמַלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשֶׁת אֵת אֶלְנָתָן מִירוּשָׁלַם”

על מי נאמר?

- א. על יהויכין
- ב. על יהויקים
- ג. על אמון
- ד. על יהואחז

שאלה מס' 21

”גִּשְׁוּ הַלֵּם כָּל פְּנוֹת הָעָם וּדְעוּ וּרְאוּ בְּמָה הִיְתָה הַחֲטָאת הַזֹּאת הַיּוֹם”

מי אמר?

- א. שאול
- ב. שמואל
- ג. אליהו
- ד. יהושע

שאלה מס' 22

”יָדַע תִּדְעוּ כִּי אִם מִמֵּתִים אַתֶּם אֶתִּי כִּי דָם נָקִי אַתֶּם נֹתְנִים עָלֵיכֶם וְאֵל הָעִיר הַזֹּאת”

מי אמר?

- א. שבע בן בכרי
- ב. ירמיה הנביא
- ג. מיכיהו בן ימלה
- ד. נבות היזרעאלי

שאלה מס' 23

”וְהֵם עֹבְדֵיךָ וְעַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה”

מי אמר?

- א. יהושע
- ב. שלמה
- ג. נחמיה
- ד. חזקיהו

שאלה מס' 24

"וַיָּשֶׁב אֶל אָחִיו וַיֹּאמֶר הֲלֹד אֵינְנוּ וְאֲנִי אֲנִי בָּא"

מי אמר?

- א. ראובן
- ב. יהודה
- ג. אליאב
- ד. גיחזי

שאלה מס' 25

השלם את הפסוק:

"שְׂמַחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִּי"

- א. וְדָבַר עֵצָב וַיַּעֲלֶה אֶף"
- ב. וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִחְרִישׁ"
- ג. וְדָבַר בְּעֵתוֹ מַה טוֹב"
- ד. וּפִי רְשָׁעִים תִּהְפְּכֹת"

בהצלחה!

דף תשובות – חידון מחוזי מקדים

מספר שאלה	אות	תשובה	מקור
1	ד	ישעיהו	ישעיה נא, 4
2	א	על הגר	בראשית כא, 19
3	ד	אבימלך	בראשית כא, 23
4	ג	על עזרא	עזרא י, 5
5	ב	גדליה	ירמיה מ, 10
6	א	עמוס	עמוס ג, 7
7	ד	וְלִשׁוֹן חֲכָמִים מִרְפָּא	משלי יב, 18
8	ג	מישע מלך מואב	מלכים ב ג, 4
9	א	על עבד אברהם ואנשיו	בראשית כד, 54
10	ג	לירמיהו	ירמיה מב, 2-3
11	ד	יהוא	מלכים ב י, 24
12	ב	ליהושע	יהושע יא, 6
13	ב	עמוס	עמוס ז, 5
14	ב	וְדַרְךְ בְּגֵדִים אֵיתָן	משלי יג, 15
15	א	יעקב	בראשית לא, 37
16	ג	דם	שמות ז, 23
17	ב	חוילה	בראשית ב, 12
18	ב	על אלישע	מלכים א יט, 21
19	ג	עמוס	עמוס ט, 6
20	א	על יהויכין	מלכים ב כד, 8
21	א	שאול	שמואל א יד, 38
22	ב	ירמיהו הנביא	ירמיה כו, 15
23	ג	נחמיה	נחמיה א, 10
24	א	ראובן	בראשית לו, 30
25	ג	וְדַבֵּר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב	משלי טו, 23

חידון מחוזי פומבי לבתי ספר ממ"ד – תשע"א
השלב הראשון

תנ"ך על המפה

שאלות בעקבות סרטונים שצולמו באתרים ברחבי הארץ

בחלק זה יוקרנו סרטונים העוסקים בשמות של מקומות בארץ.
לאחר כל סרטון יוצגו לשלושה מתמודדים שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן ב-8 נקודות.

תשובות נכונות על שני חלקי השאלה יזכו את הנבחן ב-16 נקודות.

סרטון 1: המלחמה בגלבו

שאלה 1

"בְּרָכִים אַתֶּם לֵה' אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם חֶסֶד הַזֶּה עִם אֲדֹנֵיכֶם... וְתִקְבְּרוּ אֹתוֹ".
דוד המלך בירך אנשים שסיכנו את חייהם כדי לגמול חסד לשאול ולבניו והביאום לקבורה.

- א. מי האנשים?
- ב. מהיכן הם לקחו את גופות שאול ובניו והיכן קברו אותם?

תשובה:

- א. אנשי יבש גלעד.
- ב. לקחו מחומת בית שן וקברו אותם ביבש.

שמואל א לא, 9-13

"וַיִּכְרְתוּ אֶת רֵאשֵׁי וַיִּפְשִׁטוּ אֶת כְּלָיו וַיִּשְׁלְחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבָשָׂר בֵּית עַצְבֵיהֶם וְאֵת הָעַם: וַיִּשְׂמוּ אֶת כְּלָיו בֵּית עֲשֵׂתְרוֹת וְאֵת גִּוְיָתוֹ תִּקְעוּ בְּחֹמַת בֵּית שָׁן: וַיִּשְׁמְעוּ אֱלֹהֵי יִשְׂבִי בְיֵשׁ גֹּלְעָד אֶת אֲשֶׁר עָשָׂו פְּלִשְׁתִּים לְשָׂאוֹל וַיִּקְוֹמוּ כָּל אִישׁ חֵיל וַיִּלְכוּ כָּל הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת גִּוְיַת שָׂאוֹל וְאֵת גִּוְיַת בְּנָיו מִחֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֵאוּ יָבֵשָׁה וַיִּשְׁרְפוּ אֹתָם שֵׁם וַיִּקְחוּ אֶת עַצְמוֹתֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת הָאֲשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיִּצְמְוּ שִׁבְעַת יָמִים... וַיָּבֵאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ שֵׁם אֶת דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל בֵּית יְהוּדָה וַיִּגְדּוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵשׁ גֹּלְעָד אֲשֶׁר קָבְרוּ אֶת שָׂאוֹל וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל אַנְשֵׁי יָבֵשׁ גֹּלְעָד וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם בְּרָכִים אַתֶּם לֵה' אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם חֶסֶד הַזֶּה עִם אֲדֹנֵיכֶם עִם שָׂאוֹל וְתִקְבְּרוּ אֹתוֹ וְעַתָּה יַעַשׂ ה' עִמָּכֶם חֶסֶד וְאֶמֶת וְגַם אֲנֹכִי אַעֲשֶׂה אִתְּכֶם הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הַדָּבָר הַזֶּה"

שמואל ב ב, 4-6

וַיָּבֵאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ-שֵׁם אֶת-דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל-בֵּית יְהוּדָה וַיִּגְדּוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵשׁ גֹּלְעָד אֲשֶׁר קָבְרוּ אֶת-שָׂאוֹל. {ס} הַ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל-אַנְשֵׁי יָבֵשׁ גֹּלְעָד וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם בְּרָכִים אַתֶּם לֵה' אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם חֶסֶד הַזֶּה עִם-אֲדֹנֵיכֶם עִם-שָׂאוֹל וְתִקְבְּרוּ אֹתוֹ. וְעַתָּה יַעַשׂ-ה' עִמָּכֶם חֶסֶד וְאֶמֶת וְגַם אֲנֹכִי אַעֲשֶׂה אִתְּכֶם הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הַדָּבָר הַזֶּה.

סרטון 1: המלחמה בגלבו

שאלה 2

לקראת המלחמה נגד פלשתים בהר הגלבוע אספו פלשתים את כל מחניהם אפקה וישרעאל חנו

בעין אשר ביזרעאל.

על אחד ממלכי ישראל מסופר כי הלך להתרפא ביזרעאל מהפציעה שנפצע במלחמה.

"וישב... המלך להתרפא ביזרעאל מן המפכים אשר נכהו..."

א. מי המלך?

ב. באיזו מלחמה הוא נפצע?

תשובה:

א. יורם בן אחאב מלך ישראל.

ב. במלחמה נגד הארמים ברמות גלעד.

מלכים ב ח, 28-29

"ויגלג את יורם בן אחאב למלחמה עם חזאל מ לך ארם ברמות גלעד ויכו ארמים את יורם : וישב

יורם המלך להתרפא ביזרעאל מן המפכים אשר נכהו ארמים ברמה בהלחמו את ח וזאל מלך ארם

ואחזניהו בן יהורם מלך יהודה יכד לראות את יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה הוא"

סרטון 1: המלחמה בגלבו

שאלה 3

הפסוק מתאר מלחמה אחרת שהתנהלה באפק " וַיִּנְסוּ הַנוֹתְרִים אֶפְקָה אֶל הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה אֶלְף אִישׁ הַנוֹתְרִים."

- א. מי עמד בראש עם ישראל במלחמה הזאת?
- ב. מה עשה המלך של האויב המובס?

תשובה:

- א. אחאב מלך ישראל.
- ב. בן הדד מלך ארם נס מהקרב ונתבא בעיר ("ויבן הדד נס ויבא אל העיר חדר בחדר").

מלכים א כ, 26-34

"וַיְהִי לַתְּשׁוּבָת הַשָּׁנָה וַיִּפְקֹד בֶּן הַדָּד אֶת אֲרָם וַיַּעַל אֶפְקָה לְמִלְחָמָה עִם יִשְׂרָאֵל : וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַתְּפִקְדוֹ וַיִּכְלְפוּ וַיִּלְכוּ לְקִרְאָתָם וַיַּחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל נֹגְדִים כְּשָׁנֵי חֲשָׁפֵי עֵזִים וְאָרָם מִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ : וַיִּגַּשׁ אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר ה' יַעֲן אֲשֶׁר אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי הָרִים ה' וְלֹא אֱלֹהֵי עֲמֻקִּים הוּא וְנִתַּתִּי אֶת כָּל הַקְּמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיַדְךָ וַיִּדְעָתָם כִּי אֲנִי ה' : וַיַּחֲנוּ אֱלֹהֵי נֹכַח אֱלֹהֵי שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי בַיּוֹם הַשֶּׁבַע יַעֲי וַתִּקְרַב הַמִּלְחָמָה וַיִּכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֲרָם מֵאָה אֶלְף הַגָּלִי בַיּוֹם אֶחָד : וַיִּנְסוּ הַנוֹתְרִים אֶפְקָה אֶל הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה אֶלְף אִישׁ הַנוֹתְרִים וַבֶּן הַדָּד נָס וַיִּבְא אֶל הָעִיר חֶדֶר בְּחֶדֶר "

סרטון 2: עין חרוד

שאלה 4

הכתוב מתאר מבצע צבאי מורכב שהתנהל בתחילת האשמורת התיכונה "ניבא גדעון ומאה איש אשר אתו, בקצה המחנה, ראש האשמורת התיכונה".

- א. בכמה ראשים תקף גדעון את מחנה האויב?
- ב. במה הצטיידו לוחמי גדעון לקראת הקרב?

תשובה:

- א. בשלושה ראשים.
- ב. בכדים, בלפידים ובשופרות.

שופטים ז, 16-22

"ויהי כשמע גדעון את מספר החלום ואת שברו וישתחו וישב אל מחנה ישראל ויאמר ק ומו כי נתן ה' בידכם את מחנה מדן ו: ויחץ את שלש מאות האיש שלשה ראשים ויתן שופרות ביד כלם וכדים רקים ולפדים בתוך הפדים: ויאמר אליהם ממני תראו וכן תעשו והנה אנכי בא בקצה המחנה והנה פ אשר אעשה כן תעשו: ותקעתי בשופר אנכי וכל אשר אתי ותקעתם בשופרות גם אתם סביבות כל המחנה ואמרתם לה' ולגדעון: וניבא גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה ראש האשמורת התיכונה אך הקס הקימו את השמרים ויתקעו בשופרות ונפוץ הפדים אשר בידם: ויתקעו שלשת הראשים בשופרות וישברו הפדים ויחזיקו ביד שמאולם בלפדים וביד ימינם השופרות לתקוע ויקראו חרב ל ה' ולגדעון: ויעמדו איש תחתיו סביב למחנה ויחץ כל המחנה ויריעו ויניסו ויתקעו שלש מאות השופרות וישם ה' את חרב איש ברעהו ובכל המחנה וינס המחנה עד בית השטה צררתה עד שפת אבל מחולה על טבת:"

סרטון 2: עין חרוד

שאלה 5

מלחמת גדעון במדין הסתיימה בניצחון ובהרג מנהיגי האויב.

- א. מי הם מנהיגי האויב שנלכדו במלחמה זו?
- ב. ציין שם של מקום אחד שבו נהרגו המנהיגים?

תשובה:

- א. שני שרי מדין – זאב ועורב (לקבל גם: זבח וצלמנע).
- ב. צור עורב/ יקב זאב ("ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב הרגו ביקב זאב").

שופטים ז', 23-25

"וַיִּצְעַק אִישׁ יִשְׂרָאֵל מִנְּפֹתָי וּמִן אֲשֶׁר וּמִן כָּל מְנַשֶּׁה וַיֵּרָד דָּפוֹ אַחֲרַי מִדָּן : וַיִּמְלְאֲכִים שְׁלַח גְּדֵעוֹן בְּכָל הָר אֲפָרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לְקִרְאֵת מִדָּן וְלִכְדוּ לָהֶם אֶת הַמַּיִם עַד בַּיַּת בְּרָה וְאֶת הַיַּרְדֵּן וַיִּצְעַק כָּל אִישׁ אֲפָרַיִם וַיִּלְכְּדוּ אֶת הַמַּיִם עַד בַּיַּת בְּרָה וְאֶת הַיַּרְדֵּן : וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי שָׂרֵי מִדָּן אֶת עֹרֵב וְאֶת זָאֵב וַיִּהְרְגוּ אֶת עֹרֵב בְּצוּר עֹרֵב וְאֶת זָאֵב הֶרְגוּ בְּיָקֹב זָאֵב וַיִּרְדְּפוּ אֶל מִדָּן וְרֹאשׁ עֹרֵב וַיִּזְאֵב הִבְיִאוּ אֶל ל גְּדֵעוֹן מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן :

סרטון 2: עין חרוז

שאלה 6

גדעון הקים מזבח לה' וניתח את מזבח הבעל והאשרה. "ויבן שם גדעון מזבח ל'ה'... עד היום הזה עודנו בעפרת אבי העזרי".

- א. בכמה אנשים נעזר גדעון בניתוח מזבח הבעל והאשרה?
- ב. מה השם שנתן גדעון למזבח שבנה לה'?

תשובה:

- א. בעשרה אנשים.
- ב. ה' שלום.

שופטים ו, 22-29

"ויבן גדעון כי מלאך ה' הוא ויאמר גדעון אהה אדני ה' כי על כן ראיתי מלאך ה' פנים אל פנים: ויאמר לו ה' שלום לך אל תירא לא תמות: ויבן שם גדעון מזבח לה' ויקרא לו ה' שלום עד היום הזה עודנו בעפרת אבי העזרי: ויהי בלילה ההוא ויאמר לו ה' קח את פר השור אשר לאביך ופר השני שבע שנים והרסת את מזבח הבעל אשר לאביך ואת האשכה אשר עליו תכרת: ובנית מזבח ל'ה' אלהיך על ראש המעוז הזה במערכה ולקחת את הפר השני והעלית עולה בעצי האשכה אשר תכרת: ויקח גדעון עשרה אנשים מעבדיו ויעש כאשר דבר אליו ה' ויהי כאשר ירא את בית אביו ואת אנשי העיר מעשות יומם ויעש ל'לה: וישפיו אנשי העיר בבקר והנה נתח מזבח הבעל והאשכה אשר עליו כרתה ואת הפר השני העלה על המזבח הבנוי: ויאמרו איש אל רעהו מי עשה הדבר הזה וידרשו ויבקשו ויאמרו גדעון בן יואש עשה הדבר הזה:"

סרטון 3: שירת דבורה

שאלה 7

בשירת דבורה מתואר הקושי להשיג כלי נשק. "מִגֵּן אִם יִרְאֶה נִרְמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלְף בְּיִשְׂרָאֵל".
בתקופה מאוחרת יותר מסופר כי בני ישראל לא הורשו לפתח ולייצר לעצמם כלי נשק ומלחמה
"וּחֶרֶשׁ לֹא יִמְצָא בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אָמְרוּ... פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית".

- א. מי הם השליטים שמנעו זאת?
- ב. למי מבני ישראל בכל זאת נמצאה חרב?

תשובה:

- א. הפלשתים.
- ב. לשאול וליהונתן בנו.

שמואל א יג, 19-22

"וּחֶרֶשׁ לֹא יִמְצָא בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אָמְרוּ {אָמְרוּ} פְּלִשְׁתִּים פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית : וַיִּרְדּוּ כָּל
יִשְׂרָאֵל הַפְּלִשְׁתִּים לְלֹטוֹשׁ אִישׁ אֶת מַחְרָשְׁתּוֹ וְאֶת אֶתוֹ וְאֶת קַרְדָּמוֹ וְאֶת מַחְרָשְׁתּוֹ : וְהִיָּתָה הַפְּצִיחָה פִּים
לַמַּחְרָשִׁת וְלֵאמֹתִים וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשׁוֹן וְלִהְקַרְדָּמִים וְלִהְצִיב הַדְּרָבָן : וְהָיָה בְּיוֹם מַלְחָמָת וְלֹא נִמְצָא חֶרֶב וְחֲנִית בְּיַד
כָּל הָעָם אֲשֶׁר אֶת שְׂאוֹל וְאֶת יוֹנָתָן וְתַמְצָא לְשְׂאוֹל וְלְיוֹנָתָן בְּנוֹ:"

סרטון 3: שירת דבורה

שאלה 8

לחצור, ששלטה על צומת דרכים בינלאומי, הייתה חשיבות אסטרטגית גדולה. במקום אחר בתנ"ך חצור מכונה "ראש כל הממלכות".

- א. מי המנהיג מישראל שלכד את חצור בתקופה זו?
- ב. מה עשה המנהיג לעיר לאחר שכבש אותה?

תשובה:

- א. יהושע.
- ב. שרף אותה באש.

יהושע יא, 1-11

"וַיְהִי כַשְׂמַע בְּבִין מֶלֶךְ חֲצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל יוֹבָב מֶלֶךְ מְדוּן וְאֶל מֶלֶךְ שְׁמֶרוֹן וְאֶל מֶלֶךְ אַכְשָׁף : וְאֵל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצְפּוֹן בְּהַר וּבְעַרְבָה נֶגֶב כְּנָרוֹת וּבִשְׁפֵלָה וּבְנִפּוֹת דּוֹר מַיִם : הַכְּנַעֲנִי מִמְזֻרְחַ וּמַיִם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרָזִי וְהַיְבוּסִי בְּהַר וְהַחִוִּי תַחַת חֶרְמוֹן בְּאַרְצָה הַמִּצְפָּה : וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל מַחְנֵיהֶם עִמָּם עִם רֵב פַּחוּל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם לְרֵב וְסוּס וְרֶכֶב רַב מְאֹד : וַיִּנְעְדוּ כָל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ יַחְדָּו אֶל מִי מְרוֹם לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר ה' אֵל יְהוֹשֻׁעַ אֵל תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי מִחַר כְּעַת הַזֹּאת אֲנִי נֹתֵן אֶת כָּלֶם חַלְלִים לְפָנָי : שְׂרָאֵל אֶת סוּסֵיהֶם תַּעֲקֹר וְאֶת מִרְכַּבְתֵּיהֶם תִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ : וַיֵּשֶׁב יְהוֹשֻׁעַ בְּעַת הַהִיא וַיִּלְכֹּד אֶת חֲצוֹר וְאֶת מֶלֶךְ הַחֶבֶן בְּחָרֵב כִּי חֲצוֹר לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל הַמְּמַלְכוֹת הָאֵלֶּה : וַיִּכּוּ אֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לְפִי חֶרֶב הַחֶרֶס לֹא נֹתַר כָּל נֶשְׁמָה וְאֶת חֲצוֹר שָׂרָף בְּאֵשׁ :"

סרטון 3: שירת דבורה

שאלה 9

יעל כיבדה את סיסרא בחלב והכריעה את המלחמה. במקום אחר מספר הכתוב על נביא שציווה לכבד את חיילי צבא האויב בלחם ומים: "שים לחם נמים לפניהם ויאכלו וישתו וילכו אל אדניהם".

א. מי הנביא?

ב. באילו חיילים מדובר?

תשובה:

א. אלישע.

ב. בחיילי מלך ארם.

מלכים ב, 19-24

"ויאמר אלהים אלישע לא זה הדרך ולא זה העיר לכו אחרי ואוליכה אתכם אל האיש אשר תבקשו וילך אותם שמרונה: ויהי כבאם שמרון ויאמר אלישע ה' פקח את עיני אלה ויראו ויפקח ה' את עיניהם ויראו והנה בתוך שמרון: ויאמר מלך ישראל אל אלישע כראתו אותם האכה אכה אבי: ויאמר לא תכה האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מכה שים לחם נמים לפניהם ויאכלו וישתו וילכו אל אדניהם: ויכרה להם כרה גדולה ויאכלו וישתו וישלחם וילכו אל אדניהם ולא יספו עוד גדודי ארם לבוא ב' ארץ ישראל: ויהי אחרי כן ויקבץ בן הדד מלך ארם את כל מחנהו ויעל ויצר על שמרון:"

סרטון 4: שיבת ציון על המפה

שאלה 10

בעקבות הצהרת כורש מלך פרס עלו חלק מיהודי בבל לארץ ישראל. "ויקומו... לכל העיר האלהים את רוחו לעלות לבנות את בית ה' אשר בירושלם".

- א. ציין שמות שני מנהיגי העם שעלו בראשונה?
- ב. מה החזיר כורש מלך פרס לנשיא מיהודה עם עליית בני הגולה לארץ?

תשובה:

- א. זרובבל בן שאלתיאל ויהושע הכהן / ניתן לקבל גם את ראשי האבות ליהודה ובנימין.
- ב. את כלי בית המקדש שנלקחו מירושלים על ידי נבוכדנאצר מלך בבל.

עזרא א, 1-8

"ובשנת אחת לכוּרש מלך פרס לכלות דבר ה' מפי ירמיה העיר ה' את רוח כרש מלך פרס ויעבר קול בך ל מלכותו וגם במקתב לאמר: כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה: מי בכם מפל עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר בי הודה ויבן את בית ה' אלהי ישראל הוא האלהים אשר בירושלם: וכל הנשאאר מפל המקמות אשר הוא גר שם ונשאוהו אנשי מקומו בכסף ובזהב וברכוש ובבהמה עם הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם: ויקומו ראשי האבות ליהודה ובנימין והכהנים והלוים לכל העיר האלהים את רוחו לעלות לבנות את בית ה' אשר בירושלם: וכל סביבתיהם חזקו בידיהם בכלי כסף בזהב ברכוש ובבהמה ובמנדנות לבד על פ ל התנדב: והמלך כרש הוציא את כלי בית ה' אשר הוציא נבוכדנאצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו: ויוציאם כרש מלך פרס על יד מותרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה:"

סרטון 4: שיבת ציון על המפה

שאלה 11

במהלך סיור לילי סביב חומות ירושלים, התוודע נחמיה למצבן הקשה של החומות.
"וַיְהִי שִׁבְרַת בְּחוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר הֵם פְּרוּצִים וְשַׁעֲרֶיהָ אֲכֻלוּ בָּאֵשׁ."

- א. ציין שם אחד משערי ירושלים שראה נחמיה?
- ב. מה קרא נחמיה לעם בתום הסיור?

תשובה:

- א. שער הגיא/ שער האשפות/ שער העין.
- ב. לבנות את החומה ("לכו ונבנה את חומות ירושלים ולא נהיה עוד חרפה").

נחמיה ב, 8-18

"וַאֲבֹא אֶל יְרוּשָׁלַם וַיְהִי שֵׁם יָמַי שְׁלֹשָׁה : וַאֲקוּם לַיְלָה אֲנִי וְאֲנָשִׁים מְעַט עָמִי וְלֹא הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה אֱלֹהֵי נַתַּן אֵל לִבִּי לַעֲשׂוֹת לִירוּשָׁלַם וּבְהִמָּה אֵין עָמִי כִּי אִם הִבְהִמָּה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב בָּהּ : וַאֲצָאָה בְּשַׁעַר הַגִּיא לַיְלָה וְאֵל פְּנֵי עַיִן הַתְּנִין וְאֵל שַׁעַר הָאֲשָׁפוֹת וַיְהִי שִׁבְרַת בְּחוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר הֵם פְּרוּצִים וְשַׁעֲרֶיהָ אֲכֻלוּ בָּאֵשׁ : וַאֲעֵבֵר אֶל שַׁעַר הָעֵין וְאֵל בְּרִכַת הַמֶּלֶךְ וְאֵין מְקוֹם לַבְּהִמָּה לַעֲבֹר תַּחְתָּי : וַיְהִי עֵלָה בְּנַחַל לַיְלָה וַיְהִי שִׁבְרַת בְּחוֹמָה וְאֲשׁוּב וְאֲבֹא בְּשַׁעַר הַגִּיא וְאֲשׁוּב : וְהַסִּגְנִים לֹא יָדְעוּ אֲנִי הֵן לִכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלִיְהוּדִים וְלִכְהֹנֵי ׀ וְלַחֲרִים וְלַסִּגְנִים וְלִיְתֵר עֹשֶׂה הַמְּלֹאכָה עַד כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי : וְאֹמֵר אֲלֵהֶם אַתֶּם רֵאִים הֲרַעָה אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּהּ אֲשֶׁר יְרוּשָׁלַם חֲרָבָה וְשַׁעֲרֶיהָ נִצְתּוּ בָּאֵשׁ לְ כֹּ וְנִבְנָה אֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם וְלֹא נִהְיָה עוֹד חֲרָפָה : וְאֲגִיד לָהֶם אֶת יַד אֱלֹהֵי אֲשֶׁר הִיא טוֹבָה עָלַי וְאֵף דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר אָמַר לִי וַיֹּאמְרוּ נְקוּם וּבְנִינוּ וַיִּחְזְקוּ יְדֵיהֶם לַטּוֹבָה :"

סרטון 4: שיבת ציון על המפה

שאלה 12

מעמד חנוכת חומת ירושלים בימי נחמיה מתואר כך "וישמחו כי האלהים שמחם שמחה גדולה וגם הנשים והילדים שמחו ותשמע שמחת ירושלים מרחוק".

- א. אילו אנשים נתבקשו לבוא לירושלים לעשות חנוכה ושמחה?
- ב. אילו כלי נגינה הביאו איתם?

תשובה:

- א. אחד מבין: הלויים, המשוררים, הכהנים.
- ב. אחד מבין: מצלתיים, נבלים, כינורות, חצוצרות.

נחמיה יב, 27-43

"ובחנפת חומת ירושלים בקשו את הלויים מכל מקומותם להביאם לירושלים לעשות חנכה ושמחה ובתודות ובשיר מצלתיים ונבלים ובכנרות: ויאספו בני המשוררים ומן הכפר סביבות ירושלים ומן חצרי נטפתי: ומבית הגלגל ומשדות גבע ועזמות כי חצרים בנו להם המשורר ים סביבות ירושלים: ויטהרו הכהנים והלויים ויטהרו את העם ואת השערים ואת החומה: ... ויזבחו ביום ההוא זבחים גדולים וישמחו כי האלהים שמחם שמחה גדולה וגם הנשים והילדים שמחו ותשמע שמחת ירושלים מרחוק:"

סרטון 5: מקווה ישראל

שאלה 13

הביטוי "מקווה ישראל" מופיע בתנ"ך כמה פעמים. אחד מבני הגולה שפעל לתיקון מעל הגולה אמר "ועתה יש מקווה לישראל על זאת ... קום כי עליך הדבר ואנחנו עמך חזק ועשה".

א. מי האיש שאמר "ועתה יש מקווה לישראל על זאת...?"

ב. מה היה מעל בני הגולה שנדרש לתקנו?

תשובה:

א. שכניה בן יחאל.

ב. נישואי תערובת.

עזרא י, 1-9

"וַיְהִי כִּשְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם וַיִּזְכְּרוּ אֶת יְהוָה וַיִּזְכְּרוּ אֶת כָּל הַיְהוּדִים כִּי כָּכָה הָיָה בְּכָה בְּכָה : וַיַּעַן שְׂכַנְיָה בֶן יַחְיָאל מִבְּנֵי עֵילָם וַיֹּאמֶר לְעִזְרָא אֲנַחְנוּ מְעַלְנוּ בְּאֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבַּב נָשִׁים זָכָרִיּוֹת מֵעַמִּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ מִקְוֵה לְיִשְׂרָאֵל עַל זֹאת : וְעַתָּה נִכְרַת בְּרִית לְאֱלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָּל נָשִׁים וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בְּעֵצַת אֲדָנָי וְהַחֲרָדִים בְּמִצְוֹת אֱלֹהֵינוּ וְכִתּוּבָה יַעֲשֶׂה : קוּם כִּי עָלֶיךָ הַדָּבָר וְאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזָק וְעֲשֵׂה : וְנִקְּם עִזְרָא וַיִּשְׁבַּע אֶת שָׂרֵי הַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם וְכָל יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה וַיֵּשׁ בְּעוֹ : וְנִקְּם עִזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים וַיִּלְךְ אֶל לְשַׁבַּת יְהוֹחָנָן בֶּן אֶלְיָשׁ יֵב וַיִּלְךְ שָׁם לָחֵם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל מַעַל הַגּוֹלָה : וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה וּירוּשָׁלַם לְכָל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ יְרוּשָׁלַם : וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֹא לְשִׁלְשֶׁת הַיָּמִים ׀ בְּעֵצַת הַשָּׂרִים וְהַזְקֵנִים יִמְרָסוּ כָּל רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבְדֹּל מִקְהַל הַגּוֹלָה : וַיִּקָּבְצוּ כָּל אַנְשֵׁי יְהוּדָה וּבְנֵימֹן יְרוּשָׁלַם ׀ לְשִׁלְשֶׁת הַיָּמִים הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בְּחֹדֶשׁ וַיִּשְׁבּוּ כָּל הָעָם בְּרָחוּב בֵּית הָאֱלֹהִים מִרְעֵידִים עַל הַדָּבָר וּמְהַגְשָׁמִים :

סרטון 5: מקווה ישראל

שאלה 14

ירמיהו הנביא גואל שדה באמצעות ספר המקנה – תעודה משפטית המשמשת ראיה לקניין.
"ואקח את ספר המקנה את החתום המצנה והחקים ואת הגלוי".

- א. ממי רכש ירמיהו הנביא את הקרקע?
- ב. מה סימלה רכישה זו?

תשובה:

- א. מבן דודו, חנמאל בן שלום.
- ב. שהארץ תחזור להיות מיושבת ("עוד יקנו בתים וישדות וכרמים בארץ הזאת").

ירמיה לב, 8-15

"ויבא אלי חנמאל בן דדי בדבר ה' אל חצר המטרה ויאמר אלי קנה נא את שדי אשר בענתות אשר ב' ארץ בנימין כי לך משפט הירשה ולך הגאלה קנה לך ואדע כי דבר ה' הוא: ואקנה את השדה מאת חנמאל בן דדי אשר בענתות ואשקלה לו את הכסף שבעה שקלים ועשרה הכסף: ואכתב בספר ואחתם ואעד עדים ואשקל הכסף במאזניים: ואקח את ספר המקנה את החתום המצנה והחקים ואת הגלוי: ואתן את הספר המקנה אל ברוך בן נריה בן מחסיה לעיני חנמאל דדי ולעיני העדים הכתבים בספר המקנה לעיני כל ה' יהודים הישבים בחצר המטרה: ואצנה את ברוך לעיניהם לאמר: כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לקחו את הספרים האלה את ספר המקנה הזה ואת החתום ואת ספר הגלוי הזה ונתתם בכלי חרש למ' ען יעמדו ימים רבים: כי כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל עוד יקנו בתים וישדות וכרמים בארץ הזאת"

סרטון 5: מקווה ישראל

שאלה 15

ירמיהו הנביא מתייחס לתקווה בספר שהוא שולח מירושלים אל היושבים הגולה ובו הוא מציין את מועד סיום הגלות "כי אנכי ידעתי את המחשבות אשר אנכי חשב עליכם נאם ה' מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם אחרית ותקנה".

- א. להיכן שלח הנביא ירמיהו את הספר?
- ב. מהו המועד שמציין הנביא שבו יפקוד ה' את עמו ויעלה אותם לציון?

תשובה:

- א. לבבל.
- ב. "לפי מלאת לבבל שבעים שנה"// בתום שבעים שנה

ירמיה כט, 4-13

"כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הִגְלִיתִי מִירוּשָׁלַם בְּבִלְהָ : בְּנֵי בָתִּים וְשִׁבוּ וְנִטְעוּ גִנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָן : קָחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוֹת וְקָחוּ לְבָנֵיכֶם נָשִׁים וְאֵת בָּנוֹתֵיכֶם תִּנּוּ לְאֲנָשִׁים וְ תִלְדְּנָה בָנִים וּבָנוֹת וְרַבּוּ בָּשֵׁם וְאֵל תִּמְעָטוּ : וְנִדְרָשׁוּ אֶת שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלִיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ בְּעֵדָה אֵל ה' כִּי בְשָׁלוֹמָה יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם : כִּי כֹה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵל יִשְׂרָאֵל לָכֶם נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר בָּקְדָתְכֶם וְקִסְמֵיכֶם וְאֵל תִּשְׁמְעוּ אֶל חִלְמֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם מְחַלְמִים : כִּי בִשְׁקֹר הֵם נְבִיאִים לָכֶם בְּשֵׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּי יָם נְאֻם ה' : כִּי כֹה אָמַר ה' כִּי לְפִי מְלֵאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וְהִקְמֹתִי עֲלֵיכֶם אֶת דְּבַר הַטּוֹב לְהַשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה : כִּי אֲנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת הַמַּחְשְׁבֹת אֲשֶׁר אֲנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם ה' מַחְשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לְתֵת לָכֶם אַחֲרַיִת וְתִקְנָה : וְקִרְאתֶם אֹתִי וְהִלַּכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם : וּבִקְשַׁתֶּם אֹתִי וּמְצֵאתֶם כִּי תִדְרָשְׁנִי בְּכֹל לְבַבְכֶם :

סרטון 6: זנוח

שאלה 16

כיצד מחליטים לתת שם למקום? מקומות רבים המתוארים בתנ"ך קיבלו את שמם בעקבות אירוע שהתרחש בהם.

יהושע נצטווה למול את בני ישראל "וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר מִלְּיְהוֹשֻׁעַ כָּל הָעָם הֵיצָא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים... כִּי עָרְלִים הָיוּ כִּי לֹא מָלוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ"

א. כיצד נקרא המקום בו מל יהושע את העם?

ב. במה מל יהושע את העם?

תשובה

א. גלגל / גבעת הערלות .

ב. חרבות צורים .

יהושע ה, 2-9

"בַּעַת הַהִיא אָמַר ה' אֵל יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צָרִים וְשׁוּב מִלְּאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית : וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צָרִים וַיִּמַּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל גִּבְעַת הָעֵרְלוֹת : וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר מִלְּיְהוֹשֻׁעַ כָּל הָעָם הֵיצָא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַּמִּדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם : כִּי מַלְיִם הָיוּ כָּל הָעָם הֵיצָאִים וְכָל הָעָם הַיִּלְדִּים בַּמִּדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא מָלוּ : כִּי אַרְבַּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד תֵּם כָּל הַגּוֹי אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל הַמִּלְחָמָה הֵיצָאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל ה' אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לָהֶם לְבַלְתִּי הֲרֹאֲתֶם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאֲבוֹתְכֶם לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ : וְאֵת בְּנֵיהֶם הַקִּיָּים תַּחַתְּכֶם אֲתֶם מִלְּיְהוֹשֻׁעַ כִּי עָרְלִים הָיוּ כִּי לֹא מָלוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ : וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תִּמְּוּ כָּל הַגּוֹי לְהַמּוֹל וַיִּשְׁבּוּ תַּחַתְּכֶם בַּמַּחֲנֶה עַד הַיּוֹם : וַיֹּאמֶר ה' אֵל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גִּלְתִּי אֶת חַרְפְּתֵי מִצְרַיִם מֵעַלְיֶכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא גִלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה :"

סרטון 6: זנוח

שאלה 17

לוחם שהיה צמא למים לאחר שהכה את האויב זכה לנס והרווה את צימאונו.

”וַיִּבְקַע אֱלֹהִים... וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִיָּם וַיִּשְׁתְּ וַתִּשָּׁב רֹחוֹ וַיַּחֲי.”

א. מי הלוחם?

ב. כיצד קרא למקום שבו אירע לו הנס?

תשובה:

א. שמשון.

ב. עין הקורא/ רמת לחי.

שופטים טו, 14-19

”הוא בא עד לחי ופלשתים הריעו לקראתו ותצלח עליו רוח ה' ותהיינה העבתים אשר על זרועו תיו כפשתים אשר בערו באש וימסו אסוריו מעל ידיו : וימצא לחי חמור טריה וישלח ידו ויקחה ונד בה אֶלֶף איש : ויאמר שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי החמור הפיתי אֶלֶף איש : ויהי ככלתו לדבר וישלך הלחי מיזו ויקרא למקום ההוא רמת לחי : ויצמא מאד ויקרא אל ה' ויאמר אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפ לתי ביד הערלים : ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על פו קרא ש מה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה :”

סרטון 6: זנוח

שאלה 18

עם ישראל נָדַר נֶדֶר בַּעַת מַלְחָמָה נֶגַד מֶלֶךְ עַרְד. "וַיִּדַר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לֵה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תִּתֶּן אֶת הָעַם הַזֶּה בְּיָדֵי...".

- א. מהו הנדר?
- ב. כיצד קראו למקום שנכבש על ידי ישראל?

תשובה:

- א. להחרים את הערים שיכבשו.
- ב. חרמה.

במדבר כא, 1-3

"וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִן הַיָּם הַיָּבֵשׁ הַיָּבֵשׁ כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלְחַם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבּוּ מִמֶּנּוּ שְׁבִי : וַיִּדַר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לֵה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תִּתֶּן אֶת הָעַם הַזֶּה בְּיָדֵי וְהִחַרְמְתִּי אֶת עַרְיָהֶם : וַיִּשְׁמַע ה' בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת הַכְּנַעֲנִי וַיִּחַרֵם אֹתָהֶם וְאֶת עַרְיָהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם חֶרְמָה :

שאלה 19 - שאלת מילואים

"ויעברו את הירדן... ויבאו הגלעדה ואל ארץ תחתים חדשי... ויבאו מבצר צר... ויצאו אל נגב יהודה באר שבע".

הכתוב מתאר מסע שעשו שר צבא ואנשיו במצוות מלך מסוים.

א. מי הוא שר הצבא?

ב. מה הייתה מטרת המסע?

תשובה:

א. יואב בן צרויה.

ב. לפקוד את העם.

"ויאמר המלך אל יואב שר החיל אשר אתו שוט נא בכל ש בטי ישראל מן ועד באר שבע ופקדו את העם וידעתי את מספר העם: ויאמר יואב אל המלך ויוסף ה' אלהיך אל העם וכהם וכהם מאה פעמים ועיני אדני המלך ראות נאדני המלך למה חפץ בדבר הזה: ויחזק דבר המלך אל יואב ועל שרי החיל ויצא יואב ב ושרי החיל לפני המלך לפקד את העם את ישראל: ויעברו את הירדן ויחנו בערוער ימין העיר אשר בתו ד הנחל הגד ואל יעזר: ויבאו הגלעדה ואל ארץ תחתים חדשי ויבאו דנה יען וסביב אל צידון: ויבאו מבצר צר וכל ערי החוי והכנעני ויצאו אל נגב יהודה באר שבע: וישטו בכל הארץ ויבאו מקצה תשעה חדשים ועשרים יום וירושלם: ויתן יואב את מספר מפקד העם אל המלך ויהי ישראל שמנה מאות אלף איש חיל שלף חרב ואיש יהודה חמש מאות אלף איש:"

שמואל ב כד, 1-9

שאלה 20 - שאלת מילואים

"ויסעו משם... מצרעה ומאשתאל... ויעלו ויחנו בקרית יערים ביהודה".
הכתוב מתאר קבוצת אנשים שהולכים למקום מסוים.

א. מי הם קבוצת האנשים?

ב. לאן מועדות פניהם?

תשובה:

א. אנשים משבט דן ("ויסעו משם ממשפחת הדני מצרעה ומאשתאל שש מאות איש חגור כלי מלחמה").

ב. לחפש להם נחלה בצפון הארץ, לעיר ליש. (ובימים ההם שבט הדני מבקש לו נחלה לשבת כי לא נפלה לו עד היום ההוא בתוך שבטי ישראל בנחלה).

"ובימים ההם שבט הדני מבקש לו נחלה לשבת כי לא נפלה לו עד היום ההוא בתוך שבטי ישראל בנחלה...: וילכו חמשת האנשים ויבאו לישה ויראו את העם אשר בקרבה יושבת לבטח כמשפט צדנים שקט ובטח ואין מקלים דבר בארץ יורש עזר ורחוקים המה מצדנים ודבר אין להם עם אדם: ויבאו אל אחיהם צרעה ואשתאל ויאמרו להם אחיהם מה אתם: ויאמרו קומה ונעלה עליהם כי ראינו את הארץ והנה טובה מאד ואתם מחשים אל תעצלו ללכת לבא לרשת את הארץ: כבאכם תבאו אל עם בטח והארץ רחבת ידים כי ינתנה אלהים בידכם מקום אשר אין שם מחסור כל דבר אשר בארץ: ויסעו משם ממשפחת הדני מצרעה ומאשתאל שש מאות איש חגור כלי מלחמה: ויעלו ויחנו בקרית יערים ביהודה על פן קראו למקום ההוא מחנה דן עד היום הנה אחרי קרית יערים... ויבאו על ליש על עם שקט ובטח ויכו אותם לפי חרב ואת העיר שרפו באש: ויקראו שם העיר דן בשם דן אביהם אשר יולד לישראל ואולם ליש שם העיר לראשונה:"

שופטים יח, 1-29

חידון מחוזי פומבי לבתי ספר ממ"ד – תשע"א
השלב השני

משחק מחשב

משחק מחשב על נושאים שונים בתנ"ך : מבתים ועד מאכלים...

בכל קטגוריה ארבע שאלות. יש לענות על כולן ב-60 שניות.

כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.

תשובות נכונות על כל ארבע השאלות יזכו את הנבחן ב-20 נקודות.

מקבץ 1; מלאך ה'

1.1 מי ראה: "מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלפה בגדו"?

תשובה: בלעם

ותאמר האתון אל בלעם הלוא אנכי את' נד אשר רכבת עלי מעודך עד היום הנה החספן ה' סכנתי לעשות לך כה ויאמר לא: ויגל ה' את עיני בלעם וירא את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלפה בגדו ויקד וישתחו לאפיו: ויאמר אליו מלאך ה' על מה הכית את אתנך זה שלוש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך לנגדי:

במדבר כב, 30-32

1.2 מי אמר למלאך המשחית בעם: "רב עתה הרף ידך"?

תשובה: דוד

וישלח דוד המלאך וירושלם לשחתה וינחם ה' אל הרעה ויאמר למלאך המשחית בעם רב עתה הרף ידך ומלאך ה' הנה עם גרן האורנה {הארונה} היבסי: ויאמר דוד אל ה' בראתו את המלאך המכה בעם ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו תהי נא ידך בי ובבית אבי: ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקס לה' מזבח בגרן ארנה {ארונה} היבסי:

שמואל ב כד, 16-18

1.3 על מי נאמר: "והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול"?

תשובה: על אליהו

והוא הלך במדבר דרך יום ויבא וישב תחת רתם אחד וישאל את נפשו למות ויאמר רב עתה ה' קח נפשי כי לא טוב אנכי מאבתי: וישפב וישן תחת רתם אחד והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול: ויבט והנה מראשיתו עגת רצפים וצפחת מים ויאכל וישת וישב וישפב: וישב מלאך ה' שנית ויגע בו ויאמר קום אכול כי רב ממך הדרך: ויקם ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרב:

מלכים א' יט' 4-8

1.4 "ויצא מלאך ה' ויך... וישפיו בבקר והנה כלם פגרים מתים". את מי הכה המלאך?

תשובה: את מחנה אשור

ויחי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישפיו מו בבקר והנה כלם פגרים מתים: וישע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה: ויחי הוא משתחנה בית נסר' ד אלהיו ואדכמלך ושראצר... {בניו} הפהו בחרב והמה נמלטו ארץ אררט וימ' לך אסר חדו' בנו תחתיו:

מלכים ב' יט, 33-37

מקבץ 2; כרם

2.1 למי נאמר: "תִּנְהַל לִי אֶת כְּרָמִי וְיִהְיֶה לִי לֶגֶן יָרֵק כִּי הוּא קָרוֹב אֶצְלֵי בֵּיתִי?"

תשובה: לנבות

וְיִהְיֶה אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּרָם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֵאל אֶצְלֵי הַיַּכְל אַחְזָב מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן:
וַיִּדְבֹר אַחְזָב אֶל נָבוֹת לֵאמֹר תִּנְהַל לִי אֶת כְּרָמִי וְיִהְיֶה לִי לֶגֶן יָרֵק כִּי הוּא קָרוֹב אֶצְלֵי בֵּיתִי וְ
תַחֲתָיו כְּרָם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֲתִנְהַל לְךָ כֶּסֶף מַחִיר זֶה: וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל אַחְזָב חֲלִילָה לִי
מִה' מִתַּתִּי אֶת נַחֲלַת אֲבֹתַי לְךָ: וַיָּבֵא אַחְזָב אֶל בֵּיתוֹ סֹר וְזָעַף עַל הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת וְ
הַיִּזְרְעֵאלִי וַיֹּאמֶר לֹא אֲתִן לְךָ אֶת נַחֲלַת אֲבֹתַי וַיִּשֶׁב כָּבֵד עַל מִטָּתוֹ וַיִּסַּב אֶת פָּנָיו וְלֹא אָכַל לֶחֶם:
מלכים א, כא, 4-1

2.2 על מי נאמר: "וַיִּצְאוּ הַשְּׂדֵה וַיִּבְצְרוּ אֶת כְּרָמֵיהֶם וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הַלְּוִלִים?"

תשובה: על אנשי שכם

וַיָּבֵא גַעֲלֹן בֶּן עֶבֶד וְאֲחִיו וַיַּעֲבְרוּ בְּשֵׁי כָּס וַיִּבְטְחוּ בוֹ בַּעֲלֵי שְׂכָם: וַיִּצְאוּ הַשְּׂדֵה וַיִּבְצְרוּ אֶת כְּרָמֵיהֶם
וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הַלְּוִלִים וַיָּבֵאוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם וַיִּאָּכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּקְלְלוּ אֶת אֲבִימֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר גַּעֲלֹן בֶּן עֶבֶד
מִי אֲבִימֶלֶךְ וּמִי שְׂכָם כִּי נַעֲבֹדְנִי הֲלֹא בֶן יִרְבֵּעֵל וְזַבְל פְּקִידוֹ עֲבָדוּ אֶת אֲנָשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שֵׁי כָּס וּמִדּוּעַ
נַעֲבֹדְנִי אֲנַחְנוּ: וּמִי יִתֵּן אֶת הָעֵם הַזֶּה בְּיַדִּי וְאֶסִּיכָה אֶת אֲבִימֶלֶךְ וַיֹּאמֶר לְאֲבִימֶלֶךְ רַבָּה זָבָד וְצָאָה:
שופטים ט, 26-29

2.3 מי אמר: "עוֹד יִקְנוּ בָּתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בְּאַרְץ הַזֹּאת?"

תשובה: ירמיה

וַאֲצִנָּה אֶת בְּרוֹן לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר: כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְקוֹחַ אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֶת
סֵפֶר הַמִּקְנָה הַזֶּה וְאֶת הַחֲתוּמִים וְאֶת סֵפֶר הַגְּלוּי הַזֶּה וַיִּנְתְּתֶם בְּכָלִי חֲרָשׁ לְמַעַן לַעֲמֹדוּ יָמִים רַבִּים: כִּי
כֹה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקְנוּ בָּתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בְּאַרְץ הַזֹּאת:
ירמיה לב, 13-15

2.4 מי ציווה: "הֲשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהִיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כְּרָמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבְתֵיהֶם?"

תשובה: נחמיה

וַאֲמָרָה לָהֶם אֲנַחְנוּ קִנִּינוּ אֶת אַחֲיֵינוּ הַיְהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לְגוֹיִם כְּדִי בָנוּ וְגַם אֲתֶם תִּמְכְּרוּ וְאֶת אַחֲיֵיכֶם
וְנִמְכְּרוּ לָנוּ וַיִּחְרִישׁוּ וְלֹא מָצְאוּ דָבָר: וַאֲמַר לֹא טוֹב הַדְּבָר אֲשֶׁר אֲתֶם עֹשִׂים הַלּוֹא בִּירְאֵת אֵל הַיָּנוּ
תִּלְכוּ מִחֲרַפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ: וְגַם אֲנִי אֲחִי וְנִעְרֵי נָשִׁים בָּהֶם כֶּסֶף וְדָגָן נַעֲזְבָה נָא אֶת הַמֶּשֶׁן אֵל הַזֶּה:
הֲשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהִיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כְּרָמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבְתֵיהֶם וּמֵאֵת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר
אֲשֶׁר אֲתֶם נֹשִׂים בָּהֶם: וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם לֹא נִבְקַשׁ כֹּן נַעֲשֶׂה כְּאֲשֶׁר אֲתָה אוֹמֵר נָא קְרָא אֶת
הַכְּתוּבִים וְנִשְׁבִּיעַם לַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה:

נחמיה ה, 8-12

מקבץ 3 ; כיסא

3.1 על מי נאמר: "ישב על הכסא על מזוזת היכל ה'?"

תשובה: על עלי הכהן

ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת ה' יכל ה': והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה: ותדור נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא תשפח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ל ה' כל מי חניו ומוכה לא יעלה על ראשו:

שמואל א, א, 9-11

3.2 על מי נאמר: "וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו?"

תשובה: על שלמה

ותבא בת שבע אל המלך שלמה לדבר לו על אדניהו ויקם המלך לקראתה וישת חו לה וישב על כסאו וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו: ותאמר שאלה אחת קטנה אנכי שאלת מאתך אל תשב את פני ויאמר לה המלך שאלי אמי כי לא אשיב את פניך:

מלכים א ב, 19-20

3.3 מי אמר: "ראיתי את ה' ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו?"

תשובה: מיכיהו בן ימלה

ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישובו איש לביתו בשלום: ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלוא אמרתי אליך לוא יתנבא עלי טוב כי אם רע: ויאמר לכן שמע דבר ה' ראיתי את ה' ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו: ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה א' מר בכה:

מלכים א כב, 17-20

3.4 למי נאמר: "ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם?"

תשובה: לדוד

וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי מעם שאול אשר הסרתי מלפניך: ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם: ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה כן דבר נתן אל דוד:

שמואל ב ז, 15-17

מקבץ 4; עצים

4.1 על מי נאמר: "ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים"?

תשובה: על אליהו

ויקח אליהו שתים עשרה אבנים כמספר שבטי ב' גי יעקב אשר היה דבר ה' אליו לאמר ישאל ויהיה שמך: ויבנה את האבנים מזבח בשם ה' ויעש תעלה כבית סאתים זרע סביב למזבח: ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים:

מלכים א יח, 31-33

4.2 על מי נאמר: "ויבאו הירדנה ויגזרו העצים"?

תשובה: על בני הנביאים

"ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו: נלכה נא עד הירדן ונקחה משם איש קורה אחת ונעשה לנו שם מקום לשבת שם ויאמר לנו: ויאמר האחד הואל נא ולך את עבדיך ויאמר אני אלך: וילך אתם ויבאו הירדנה ויגזרו העצים: ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל נפל אל המים ויצעק ויאמר אהה אדני והוא שאול: ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל: ויאמר הרם לך וישלח ידו ויקחהו:"

מלכים ב ו, 1-7

4.3 מי אמר: "ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו בעצי יער נטע ארן ונגשם ונגדל"?

תשובה: ישעיה

חיש עצים נטה קו ותארהו בשךד יעשהו במקצועות ובמחוגה ית ארהו ויעשהו כתבנית איש כתפארת אדם לשבת בית: לכרת לו ארזים ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו בעצי יער נטע ארן ונגשם ונגדל:

ישעיה מד, 13-14

4.4 מי עמד "על מגדל עץ אשר עשו לדבר"?

תשובה: עזרא

ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים מן האור עד מחצית היום נגד האנשים והנשים והמבינים ואזני כל העם אל ספר התורה: ויעמד עזרא הספר על מגדל עץ אשר עשו ל דבר ויעמד אצלו מתתיה ושמע וענגיה ואוריה וחלקיה ומעשיה על ימינו ומשמאלו פדיה ומיש אל ומלפניה וחשם וחשבדנה זכריה משלם: ויפתח עזרא הספר לעיני כל העם כי מעל כל העם היה וכפתחו עמדו כל העם: ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול ויענו כל העם אמן אמן במעל ידיהם ויקדו וישתחוו לה' אפים ארצה:

נחמיה ח, 3-6

מקבץ 5; קציר

5.1 על מי נאמר: "וַיִּגְדַּל הַיְלָד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל אָבִיו אֶל הַקְּצָרִים?"

תשובה: בנה של השונמית

ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר אליה אלישע : וַיִּגְדַּל הַיְלָד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל אָבִיו אֶל הַקְּצָרִים : וַיֹּאמֶר אֶל אָבִיו רֹאשִׁי רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל הַנַּעַר שָׂאָהוּ אֶל אָמוֹ : וַיִּשְׂאָהוּ וַיְבִיאָהוּ אֶל אָמוֹ וַיֵּשֶׁב עַל בְּרִכְיָה עַד הַצְּהָרִים וַיָּמָת :

מלכים ב ד, 17-20

5.2 על איזה נהר נאמר שהיה "מלא על כל גדותיו כל ימי קציר"?

תשובה: על נהר ירדן

וכבוא נשאי הארון עד הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו בקצה המים ותיחדו מלא על כל גדותיו כל ימי קציר : וַיַּעֲמֵדוּ הַמַּיִם הַיַּרְדִּים מִלְּמַעְלָה קָמוּ גַד אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד מֵאֲדָם הַעִיר אֲשֶׁר מֵצַד צָרְתָן וַהֲיַרְדִּים עַל יָם הַעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תָּמּוּ נִכְרְתוּ וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ :

יהושע ג, 15-16

5.3 על מי נאמר: "והמה המתו בימי קציר בראשנים בתחלת קציר שערים"?

תשובה: על שבעה מבני שאול (שהוקעו על ידי הגבעונים)

ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפבש ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי : וַיִּתְּנֵם בְּיַד הַגְּבַעֲוִיִּם וַיִּקְיַעֵם בְּהָר לַפְּנֵי ה' וַיִּפְּלוּ שְׁבַעֲתָם יַחַד וְהַמָּה הַמֵּתוּ בַּיָּמִי קִצִּיר בְּרֹאשֵׁינִים בְּתַחֲלַת קִצִּיר שְׁעָרִים : וַתִּקַּח רֶצְפָּה בַת אִיָּה אֶת הַשֵּׁק וַתִּטְהֹר לָהּ אֶל הַצּוּר מִתַּחֲלַת קִצִּיר עַד נִתַּךְ מֵיָם עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְלֹא נִתְּנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם לָנוּחַ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת חֵיַת הַשָּׂדֶה לִלְחָה :

שמואל ב כא, 8-10

5.4 מי ניבא: "הנה ימים באים... ונגש חורש בקצר ודרך ענבים במישך הזרע"?

תשובה: עמוס

הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש בקצר ודרך ענבים במישך הזרע והטיפו הקרים ע סיס וכל הגבעות תתמוגגנה : ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ע רים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם : ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם אמר ה' אלהיך :

עמוס ט, 13-15

מקבץ 6; יין

6.1 מי נצטוותה: "השְׁמְרִי נָא וְאֵל תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכָר וְאֵל תֹּאכְלִי כֹל טָמֵא?"

תשובה: אם שמשון

וַיֵּרָא מִלֶּאֶךְ ה' אֶל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲנִה נָא אֶתְּ עֵקֶרָה וְלֹא יִלְדֶתָ וְהָרִית וְיִלְדֶתָ בֶן: וְעַתָּה הֲשִׁמְרִי נָא וְאֵל תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכָר וְאֵל תֹּאכְלִי כֹל טָמֵא: כִּי הִנֵּךְ הָרָה וְיִלְדֶתָ בֶן וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ כִּי נִזְיֵר אֶלְהִים יִהְיֶה הַנֶּעַר מִן הַבְּטָן וְהוּא יַחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים:

שופטים יג, 3-5

6.2 מי אמרו: "וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנֹו חֲדָשִׁים וְהֵנָּה הַתְּבַקְעוּ?"

תשובה: הגבעונים

וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקִינֵינוּ וְכָל יֹשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְיָדְכֶם צִדָּה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לַקְּרֹאתֶם וְאֵלֵיכֶם עֲבַדְיָכֶם אֲנִי חֲנוּ וְעַתָּה פָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית: זֶה לְחַמְנֵנוּ חָס הַצְּטִיזְנוּ אֹתוֹ מִבְּתִינוּ בַּיּוֹם צִאֲתָנוּ לְלַכֵּת אֵלֵיכֶם וְעַתָּה הֵנָּה גִבְשׁ וְהָיָה נִקְדִּים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנֹו חֲדָשִׁים וְהֵנָּה הֵת בַּקְעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֵמוֹתֵינוּ וְנַעֲלִינוּ בְּלוּ מֵרֵב הַדֶּרֶךְ מֵאֵד:

יהושע ט, 11-13

6.3 מי אמר: "... וְהִלַּחֵם וְהִקְיָץ לְאָכּוֹל הַנֶּעָרִים וְהַיַּיִן לְשִׁתוֹת הַיָּעָף בַּמִּדְבָּר?"

תשובה: ציבא

וְדוֹד עֶבֶר מַעֲט מִהֲרֹאֵשׁ וְהֵנָּה צִיבָא נַעַר מְפִיבִשֶׁת לַ קְרֹאתוֹ וְצָמַד חֲמֹרִים חֲבָשִׁים וְעֲלִיהֶם מֵאֵת יָם לַחַם וּמֵאֶה צְמוּקִים וּמֵאֶה קִיץ וְנָבֵל יַיִן: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל צִיבָא מָה אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא חֵם מֹרִים לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְרִכָּב וְהִלַּחֵם וְהִקְיָץ לְאָכּוֹל הַנֶּעָרִים וְהַיַּיִן לְשִׁתוֹת הַיָּעָף בַּמִּדְבָּר:

שמואל ב טז, 1-2

6.4 מי אמרו: "אָבִינוּ צָנָה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ יַיִן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד עוֹלָם?"

תשובה: בני בית הרכבים

וְאֶתֶּן לַפְּנֵי בְנֵי בֵית הַרְכָּבִים גְּבַעִים מִלֵּאִים יַיִן וְכֹסוֹת וְאִמֹר אֵלֵיכֶם שְׁתּוּ יַיִן: וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה יַיִן כִּי יוֹנְדָב בֶּן רִכָּב אָבִינוּ צָנָה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ יַיִן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד עוֹלָם: וּבֵית לֹא תִבְנוּ וְזָרַע לֹא תִזְרְעוּ וְכָרֶם לֹא תִטְעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָאֵהֶלִים תִּשְׁבּוּ כֹל יְמֵיכֶם לְמַעַן תַּחֲיוּ יָמִים רַבִּים עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם גָּרִים שָׁם: וְנִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן רִכָּב אָבִינוּ לְכָל אֲשֶׁר צָנָה לְבַלְתִּי שִׁתוֹת יַיִן כֹּל יְמֵינוּ אֲנַחְנוּ נִשְׁיֵנוּ בְּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ:

ירמיה לה, 5-8

מקבץ 7 ; סוס

7.1 על איזה שבט נאמר: "הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחרו?"

תשובה: על שבט דן

דן ידיו עמו פאחד שבטי ישראל : יהי דן נחש עלי דרך שפיפון עלי ארץ הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחר

בראשית מט, 16-17

7.2 על מי נאמר: "והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם?"

תשובה: על אליהו ואלישע

ויאמר הקשית לשאול אם תראה אתי לקח מאתך יהי לך כן ואם אין לא יהיה : ויהי המה הלכים הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמים : ואלישע ראה והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראה עוד ויחזק בגדיו ויקרעם לשנים קרעים :

מלכים ב, 10-12

7.3 על מי נאמר: "וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד ויבאו לילה ויקפו על העיר?"

תשובה: על מלך ארם

ויאמר לכו וראו איכה הוא ואשלח ואקחהו ויגד לו לאמר הנה בדתן : וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד ויבאו לילה ויקפו על העיר : וישכם משרת איש האלהים לקום ויצא והנה חיל סובב את העיר וסוס ורכב ויאמר נערו אליו אהה אדני איכה נעשה : ויאמר אל תירא כי רבים אשר אתנו מאשר אותם :

מלכים ב, 13-16

7.4 מי שאל: "היצון בסלע סוסים אם יחרוש בבקרים?"

תשובה: עמוס

כי הנה ה' מצנה והפה הבית הגדול רסיסים והבית הקטן בקעים : היצון בסלע סוסים אם יחרוש בבקרים כי הפכתם לראש משפט ופרי צדקה ללענה :

עמוס ו, 11-12

מקבץ 8 ; בקר

8.1 על מי נאמר: "ויקח צמד בקר וינתחחו וישלח בכל גבול ישראל?"

תשובה: על שאול

והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו א ת דברי אנשי יביש: ונתצלח רוח אלהים על שאול כשמעו את הדברים האלה ויחר אפו מאד: ויקח צמד בקר וינתחחו וישלח בכל גבול ישראל ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי ש אול ואחר שמואל כה יעשה לבקרו ויפל פחד ה' על העם ויצאו פאיש אחד:

שמואל א יא, 5-7

8.2 על שולחנו של מי אכלו "עשרה בקר בראים ועשרים בקר רעי ומאה צאן"?

תשובה: על שולחנו של שלמה

ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן הנהר ארץ פלשתים ועד גבול מצר ים מגשים מנחה ועבדים את שלמה כל ימי חייו: ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים כר סלת וששים כר קמח: עשרה בקר בראים ועשרים בקר רעי ומאה צאן לבד מאיל וצבי ונחמור וברברים אבוסים:

מלכים א ה, 1-3

8.3 על מי נאמר: "ולא יחיה איש ואשה ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים ובגדים?"

תשובה: על דוד

והכה דוד את הארץ ולא יחיה איש ואשה ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים ו בגדים וישב ויבא אל אכיש: ויאמר אכיש אל פשטתם היום ויאמר דוד על נגב יהודה ועל נגב הירחמאלי ו אל נגב הקיני ואיש ואשה לא יחיה דוד להביא גת לאמר פן יגדו עלינו לאמר כה עשה דוד וכה משפטו כל הימים אשר ישב בשדה פלשתים:

שמואל א טו, 9-11

8.4 מי אמר: "ונתהרו אל טוב ה' על דגן ועל תירש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר?"

תשובה: ירמיה

כי פדה ה' את יעקב וג' אלו מיד חזק ממנו: ובאו ורננו במרום ציון ונתהרו אל טוב ה' על דגן ועל תירש ועל יצהר ועל בני צאן ובקר והיתה נפשם כגן כנה ולא יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח בתולה במחול וב חרים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם: ורויתי נפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבעו נאם ה':

ירמיה לא, 10-13

מקבץ 9 ; ספרים

9.1 על מי נאמר : "ותכתב ספרים... ותשלח ספרים אל הזקנים ואל החרים?"

תשובה: על איזבל

ותאמר אליו איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה על ישראל קום אכל לחם ויט ב לבד אני אתן לך את כרם נבות היזרעאלי : ותכתב ספרים בשם אחאב ותחתם בותמו ותשלח ספרים אל הזקנים ואל החרים אשר בעירו הישבים את נבות : ותכתב בספרים לאמר קראו צום והשיבו את נבות בראש העם : והשיבו שנים אנשים בן י בלעל נגדו ויעדהו לאמר ברכת אלהים ומלך והוציאהו וסקלהו וימת :

מלכים א כא, 7-10

9.2 על מי נאמר : "ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם?"

תשובה: על משה

וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים : ויקח משה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח : ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע : ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים האלה :

שמות כד, 5-8

9.3 על מי נאמר : "ויכתב... ספרים וישלח שמרון אל שרי הזקנים?"

תשובה: על יהוא

ולאחאב שבעים בנים בשמרון ויכתב יהוא ספרים וישלח שמרון אל שרי הזקנים ואל האמנים אחאב לאמר : ועתה כבא הספר הזה אליכם ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב והסוסים ועיר מבצר והנשק : וראיתם הטוב והישר מבני אדניכם ושמעתם על כסא אביו והלחמו על בית אדניכם :

מלכים ב י, 1-3

9.4 מי אמר : לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל

תשובה: מלך ארם (בן הדד)

ויבא ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה אשר מארץ ישראל : ויאמר מלך ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך ויקח בגדו עשר ככרי כסף וששת אלפים זהב ועשר חליפות בגדים : ויבא הספר אל מלך ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחת י אליך את נעמן עבדי ואספתו מצרעתו : ויהי כקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסוף איש מצרעתו כי אך דעו נא וראו כי מתאנה הוא לי

מלכים ב' ה' 7-4

מקבץ 10; בית

10.1 מי נצטווה: "בנה לך בית בירושלם וישבת שם"?

תשובה: שמעי בן גרא

ויתן המלך את בניהו בן יהונדע תחתיו על הצבא ואת צדוק הכהן נתן המלך תחת אב ביתו: וישלח המלך ויקרא לשמעאי ויאמר לו בנה לך בית בירושלם וישבת שם ולא תצא משם אנה ואן: והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידע תדע כי מות תמות דמך יהיה בראשך: ויאמר שמעי למלך טוב הדבר כאשר דבר אדני המלך בן יעשה עבדך וישב שמעי בירושלם ימים רבים:

מלכים א ב, 35-38

10.2 על מי נאמר: "ותצא לצעק אל המלך אל ביתה ואל שדה"?

תשובה: על האישה השונמית

ואלישע דבר אל האשה אשר החיה את בנה לאמר קומי ולכי אתי {את} וביתך וגורי באשר תגורי כי קרא ה' לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים: ותקם האשה ותעש כדבר איש האלהים ותלך היא וביתה ותגר בארץ פלשתים שבע שנים: ויהי מקצה שבע שנים ותשב האשה מארץ פלשתיים ותצא לצעק אל המלך אל ביתה ואל שדה:

מלכים ב ח, 1-3

10.3 מי אמר: הכבד ושב בביתך ולמה תתגרה ברעה

יהואש מלך ישראל

אז שלח ח אמציה מלאכים אל יהואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתבא פנים: וישלח יהואש מלך ישראל אל אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבניך ון שלח אל הארץ אשר בלבניך לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בל בניך ותרמס את החוח: הנה הכית את אדום ונשאך לבן הכבד ושב בביתך ולמה תתגרה ברעה ונפלתה א תה ויהודה עמך:

מלכים ב יד, 8-12

10.4 על מי נאמר: "ויתן לו בית ולחם אמר לו וארץ נתן לו"?

תשובה: על פרעה מלך מצרים

ויקמו ממדון ויבאו פארו ויקחו אנשים עמם מפארו ויבאו מצרים אל פרעה מלך מצרים ויתן לו בית ולחם אמר לו וארץ נתן לו: וימצא החד חן בעיני פרעה מאד ויתן לו אשה את אחות א שות אחות תחפניס הגבירה:

מלכים א יא, 18-19

מקבץ 11 ; חכמה

11.1 על מי נאמר : "וְאָמַלְא אֶתֹו רֹוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָהּ וּבְתַבּוּנָהּ וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה"?

תשובה: על בצלאל

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה: וְאָמַלְא אֶתֹו רֹוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָהּ וּבְתַבּוּנָהּ וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה: לְחֹשֶׁב מַחְשְׁבֹת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת: שְׁמוֹת לֹא, 4-1

11.2 למי נאמר : "וְאֲדַנִּי חֻכְם כְּחֻכְמַת מְלֹאךְ הָאֱלֹהִים לְדַעַת אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּאַרְצִי"?

תשובה: לדוד

וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה א ל נָא תִכְחַדִּי מִמֶּנִּי דְבַר אֲשֶׁר אָנֹכִי שָׂאֵל אֶתְךָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַדְּבַר נָא אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲנִד יוֹאֵב אֶתְךָ בְּכָל זֹאת וַתַּעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חִי נַפְשְׁךָ אֶ דְנִי הַמֶּלֶךְ אִם אִשׁ לְהַמְיִן וּלְהַשְׁמִיל מִכָּל אֲשֶׁר דְּבַר אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ כִּי עֲבַדְךָ יוֹאֵב הוּא צְוִנִי וְהוּא שֵׁס בְּפִי שֶׁפְחַתְךָ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: לְבַעֲבוֹר סַבַּב אֶת פְּנֵי הַדְּבַר עֲשֵׂה עֲבַדְךָ יוֹאֵב אֶת הַדְּבַר הַזֶּה וְאֲדַנִּי י חֻכְם כְּחֻכְמַת מְלֹאךְ הָאֱלֹהִים לְדַעַת אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּאַרְצִי:

שְׁמוּאֵל ב יד, 18-20

11.3 על מי נאמר : "וַיִּמְלֹא אֶת הַחֻכְמָה וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בְּנְחֹשֶׁת"?

תשובה: על חירם מצור

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת חִירָם מִצֹּר: בֶּן אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נִפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ צ'רִי חֹרֶשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמְלֹא אֶת הַחֻכְמָה וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בְּנְחֹשֶׁת וַיִּבֶן וְאֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת כָּל מְלָאכָתֹו: וַיִּצַר אֶת שְׁנֵי הָעֲמוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעֲמוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסַב אֶת הָעֲמוּד הַשֵּׁנִי:

מלכים א, ז, 13-15

11.4 על מי נאמר : "וַנְּחָה עָלָיו... רֹוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה רֹוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה"?

תשובה: על חוטר מגזע ישי

וַיִּצַח חוטר מגזע ישי וַנְּצַר מִשְׁרָשָׁיו יָפְרָה: וַנְּחָה עָלָיו רֹוּחַ ה' רֹוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה רֹוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רֹוּחַ דַּעַת וַיִּרְאֵת ה': וְהִרְיָחוּ בְּיָרְאֵת ה' וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו וְשִׁפּוּט וְלֹא לְמַשְׁמַע אֲזָנָיו יוֹכִים: וְנִשְׁפַּט בְּצַדִּיק דְּלִים וְהוֹכִים בְּמִישׁוֹר לַעֲנִי אַרְצָה וְהִכָּה אַרְצָה בְּשִׁבְט פִּי וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יָמִית הַשָּׁע: וְהִיָּה צַדִּיק אֲזוֹר מִתְּנִי וְהִאֲמוּנָה אֲזוֹר חֲלָצָיו:

ישעיה יא, 5-1

מקבץ 12 ; צדקה ומשפט

12.1 על מי נאמר: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את... לעשות צדקה ומשפט?"

תשובה: על אברהם

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמריו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען ו
הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו:

בראשית יח, 19

12.2 על מי נאמר: "ויהי... עשה משפט וצדקה לכל עמו?"

תשובה: על דוד

וישם באדום נצבים בכל אדום שם נצבים ויהי כל אדום עבדים לדוד ויושע ה' את דוד בכל אשר
הלך: ימלך דוד על כל ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו:

שמואל ב ח, 15

12.3 מי אמר: "בנימים ההם ובעת ההיא אצמיח לדוד צמח צדקה ועשה משפט

וצדקה בארץ?"

תשובה: ירמיה

הנה ימים באים נאם ה' והקמתי את הדבר הטוב אשר דברתי אל בית ישראל ועל בית יהודה:
בנימים ההם ובעת ההיא אצמיח לדוד צמח צדקה ועשה משפט וצדקה בארץ: בנימים ההם תושע
יהודה וירושלם תשכון לבטח וזה אשר יקרא לה ה' צדקנו:

ירמיה לג, 14-16

12.4 מי אמר: "ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן?"

תשובה: עמוס

הסר מעלי המון שרין וזמרת נבליך לא אשמע: ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן:

עמוס ה, 23-24

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי

חידון מחוזי פומבי לבתי ספר ממ"ד – תשע"א

שלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

ואין כבוד אלא תורה

"הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת, צריך לנהג בו כבוד, שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומידעו, שנאמר ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי, והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד קראו רבו אלופו ומידעו, הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת על אחת כמה וכמה ש צריך לנהג בו כבוד, ואין כבוד אלא תורה, שנאמר כבוד חכמים נחלו ותמימים ינחלו טוב, ואין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו:"

(מסכת אבות פרק ו, משנה ג)

בחלק זה יישאלו המתמודדים שבע שאלות זהות בכתב.

המתמודדים יכתבו את תשובתם על לוח מחיק, ויציגו אותה לשופטים.

כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד ב-2 נקודות.

תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד ב-14 נקודות.

הגבלת זמן: למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה.

1. על מי נאמר: "והאיש נכבד כל אשר ידבר בוא יבוא"?

תשובה: על שמואל

"המה באו בארץ צוף ושאול אמר לנערו אשר עמו לכה ונשובה פן יחדל אבי מן האתנות ונדא ג לנו: ויאמר לו הנה נא איש אלהים בעיר הזאת והאיש נכבד כל אשר ידבר בוא יבוא עתה ה לכה שם אולי יגיד לנו את דרכנו אשר הלכנו ע ליה: ויאמר שאול לנערו והנה הלך ומה נביא לאיש כ י הלחם אצל מכלינו ותשורה אין להביא לאיש האלהים מה אתנו:"

שמואל א ט, 5-7

2. מי אמר: "להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם"?

תשובה: חנה

"ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרום: מקים מעפר דל מאשפת זרים אביון להושיב עם נדי בים וכסא כבוד ינחלם כי לה' מצקי ארץ וישת עליהם תבל: רגלי חסידיו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי לא בכח יגבר איש:"

שמואל א ב, 7-9

3. מי שאל: "מי שמך כי יבא דברך וכבדונך"?

תשובה: מנוח

"ויאמר מנוח אל מלאך ה' נעצרה נא אותך ונעשה לפניך גדי עזים: ויאמר מלאך ה' אל מנוח אם תעצרני לא אכל בלחמך ואם תעשה עלה ל ה' תעלנה כי לא ידע מנוח כי מלאך ה' הוא: ויאמר מנוח אל מלאך ה' מי שמך כי יבא דברך {דברך} וכבדונך: ויאמר לו מלאך ה' למה זה תשאל לשמי והוא פלאי: ויקח מנוח את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור ל ה' ומפלא לעשות ומנוח ואשתו ראים: ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה ויעל מלאך ה' בלהב המזבח ומנוח ואשתו ראים ויפלו על פניהם ארצה:"

שופטים יג, 15-20

4. מי אמר: "מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך"?

תשובה: ישעיה

"ועתה כה אמר ה' בראך יעקב ויצרך ישראל אל ת ירא כי גאלתיך קראתי בשמך לי אתה: כי תעבר במים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך כי תלך במו אש לא תפנה ולהבה לא תב ער בך: כי אני ה' אלהיך קדוש ישראל מושיעך נתתי כ פרך מצרים כוש וסבא תחתיך: מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך:"

ישעיה מג, 1-4

5. על מי נאמר : "מן השלשה הכי נכבד ויהי להם לשר ועד הש' לשה לא בא"?

תשובה: יואב בן צרויה

נאבישי אחי יואב בן צרויה הוא ראש השלשי {השלשה} והוא עורך את חנייתו על שלש מאות ח' לל ולו שם בשלשה: מן השלשה הכי נכבד ויהי להם לשר ועד השלשה לא בא:

שמואל ב כג, 18-19

6. מי אמר: "והגדתם לאבי את כל כבודי... ואת כל אשר ראיתם"?

תשובה: יוסף

" מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצר' ים רדה אלי אל תעמד: וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי וביני ובניך ובניך ובניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך: וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תנרש אתה וביתך וכל אשר לך: והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנמין כי פי המדבר אליכם: והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ר' איתם ומהרתם והורדתם את אבי הנח:"

בראשית מה, 9-13

7. על מי נאמר: נאמן... וסר אל משמעתך ונכבד בביתך"?

תשובה: על דוד

ויאמר שאול שמע נא בן אחיטוב ויאמר הנני אדני: ויאמר אליו שאול למה קשרתם עלי אתה ובן ישי בתתך לו לחם וחרב ושאול לו באלהים לקום אלי לארב פיוס הזה: ויען אחימלך את המלך ויאמר ומי בכל עבדיך כדוד נאמן וחתן המלך וסר אל משמעתך ונכבד בביתך: היום החלתי לשאל לו באלהים חלילה לי אל ישם המלך בעבדו דבר בכל בית אבי כי לא ידע עבדך בכל זאת דבר קטן או גדול:

שמואל א כב, 12-15

8. מי ב יקש: "כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד זְקֵנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עַמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לָהּ"?

תשובה: שאול

ויאמר אליו שמואל קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום ונתנה לרעך הטוב ממך : וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם : ויאמר חטאתי עתה כבדני נא נגד זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי והשתחוייתי לה' אלהיך : וישב שמואל אחרי שאול וישתחו שאול לה' :

שמואל א טו, 28-31

9. מי אמר: "בְּנֵי שָׁיִם נָא כְבוֹד לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן לוֹ תוֹדָה"?

תשובה: יהושע

"וַיִּשְׁכַּח יְהוֹשֻׁעַ בְּבֹקֶר וַיִּקְרַב אֶת יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטוֹ וַיִּלְכַּד שִׁבְט יְהוּדָה : וַיִּקְרַב אֶת מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה וַיִּלְכַּד אֶת מִשְׁפַּחַת הַזְּרָחִי וַיִּקְרַב אֶת מִשְׁפַּחַת הַזְּרָחִי לְגִבְרִים וַיִּלְכַּד אֶת בֵּיתוֹ לְגִבְרִים וַיִּלְכַּד עֶכָו בֶּן פְּרָמִי בֶּן זְבַדִּי בֶּן זָרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה : וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל עֶכָו בְּנֵי שָׁיִם נָא כְבוֹד לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן לוֹ תוֹדָה וְהָגֵד נָא לִי מָה עָשִׂיתָ אֵל תִּכְחַד מִמֶּנִּי :

יהושע ז, 16-20